

ΚΥΠΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ Η'—ΑΡΙΘ. 358

ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΥ)

10 ΜΑΡΤΙΟΥ 1907

Ο ΕΠΟΠΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ἀπὸ τὰ πλέον βάρβαρα ζητήματα, τὰ ὅποια δύναται ν' ἀποσχολήσωσι μίαν Κυβέρνησιν, εἶνε ἡ ἐποπτεία τῆς δημοτικῆς παιδείας. Ἐνώπιον τοιοῦτου προβλήματος εὕρεται τώρα ἡ Κυβέρνησις τῆς Κύπρου.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατανοεῖ τὴν εὐθύνην ἐπὶ τούτου καὶ ὅτι ὡς Ἐπόπτης, θὰ προτιμήσῃ φιλόλογον μὲ διπλωμα τοῦ Πανεπιστημίου μας.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ὀρνείται καὶ εἰς τὸν τόπον πλήρῃ ἀντίληψιν τῆς σημασίας τοῦ πράγματος. Καὶ μολονότι ἐθελον ἤδη τὸ δόγμα περὶ τῶν προσόντων τοῦ Ἐποπτοῦ, θὰ τὴν παρακαλέσωμεν θερμότερα νὰ μὴ σπεύσῃ εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς θέσεως, καίτοι ἔχομεν πλήρῃ πεποίθησιν ὅτι ἐν πρώτοις θὰ θέσῃ κατὰ μέρος τὰς αἰτήσεις, αἵτινες ὡς νέφος ἀκριδῶν ἐνέσκηψαν κατ' αὐτῆς ἰσῶθεν. Ὅλοι πιθανὸν νὰ ἡξέωρουν ὅτι ὁ μισθὸς τῶν 150 λιρῶν εἶνε γλυκύς ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθουν ἰδιαίτερα ὅτι ὁποῖος καπνίζει δὲν μαγειριεύει.

Ὁ Ἐπόπτης τῆς δημοτικῆς παιδείας ἐν Κύπρῳ πρέπει νὰ εἶνε ἄνθρωπος τοιοῦτος ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται διὰ τοῦ ὄγκου τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἀναπτύξεώς του. Νὰ εἶνε ἱεραρχικῶς καὶ κοινωνικῶς, καὶ νὰ δύναται νὰ εἰσέλθῃ παντελῶς ἀνεξάρτητος. Νὰ εἶνε αὐθεντία ἀνεγνωρισμένη, ἀφοῦ αἱ γνώμαί του θὰ βαρύνουν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ὁ Ἀρχιγραμματεὺς ἐδήλωσεν. Νὰ εἶνε ὁ ἐπιθεωρητὴς καὶ σύναμα ὁ ὁδηγὸς τῶν διδασκάλων.

Ἐχεῖ δὲ νὰ μεταρρυθμίσῃ καὶ διοργανώσῃ ἐκ θεμελίων τὸ σύστημα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, τὸ ὅποιον τριακόνταετὲς ἀνέτητοι ὄροι κατήχηται εἰς κατὰ τὴν χάους. Καὶ διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον, ὁ Ἐπόπτης ἔχει ἀνάγκην ὅχι μόνον τῆς φιλολογίας ἀλλὰ καὶ πείρας πολυχρόνιου εἰς τὰ τῆς δημοτικῆς παιδείας. Πρὸ παντὸς δὲ πρέπει νὰ εἶναι ἄνθρωπος βλέψεων εὐρείων καὶ ὅχι σκουλοῦκι τοῦ βορβόρου τοῦ σχολαστικισμοῦ, ἢ κανέναν περιφροῦς ἀνθρωπισμῶς.

Ἐν γένει ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ εἶνε ἀπηλλαγμένη τῆς φεβρωτέρας εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ τόπου, πρέπει διὰ τὸ κατάλληλον πρόσωπον νὰ συμβουλευθῇ τὸν φυσικὸν σύμβουλον, τὸ Ἑλλην. Ὑπουργεῖον, ἀποστέλλουσα συγχρόνως λεπτομερῆ καὶ ἀκριβῆ ἐκθεσιν τῆς καταστάσεως τῆς δημοτικῆς παιδείας καὶ τοῦ τίνος ὅρου ἔχει ν' ἀντιμετωπίσῃ ὁ Ἐπόπτης.

Μὲ 150 ὅμως λίρας ἑτησίως εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν θὰ ἀνελάμβανε τὴν ὑπηρεσίαν κανεὶς ἄνθρωπος τοιοῦτος ἐξ Ἑλλάδος. Τὸ πρῶτον πρέπει τουλάχιστον νὰ διπλασιασθῇ. Καὶ δὲν εἶνε δύσκολον τοῦτο ἐπὶ προϋπολογισμοῦ £292,473.

ΠΑΛΗΡΗΣ "ΣΥΝΕΝΟΗΣΙΣ".

Δεκαοκτὼ μακρὰς συνεδρίας ἐκράτησεν ἐν τῷ Νομοθετικῷ ἢ συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Νήσου, ὅστις ἐψηφίσθη τέλος τὴν προχθὲς Πέμπτην. Ἐκ τῶν συζητήσεων τούτων ἐκείνη ἣτις δὲν θὰ λητμονηθῇ εὐκολα, εἶνε βεβαίως ἡ ἐπὶ τοῦ Δασονομείου.

Εἰσηγούμενος ὁ Ἀρχιδασονόμος εἶπε περὶ τῶν δύο νέων θέσεων τῶν ἐποπτῶν ὅτι οὗτοι θὰ λύσωσι τὰ παράπονα τῶν κατοίκων ἐπὶ τόπου, θὰ ἐρίζωσι τὸν κατάλληλον χρόνον νομῆς, ὕλοτομίας, ἀαδασώσεως. Δηλαδή ὡς νὰ ἔλεγε—χω

ρὲς νὰ τὸ θέλῃ ἰσῶς—ὅτι τὰς δύο αὐτὰς θέσεις μόνον ἐπιστημονες μποροῦν νὰ καταλάβουν.

Τὰ αἰρετὰ μέλη, ὁμιλήσαντα ἐκ περιτροπῆς πάντα σχεδόν, πλήν ὅσο, ἀνέπτυξαν εἰς δύο κοπιώδεις συνεδρίας παρὰ τὸν κατὰ τὴν κατοίκων, ἐτόνισαν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Τμήματος ἐπὶ ἐπιστημονικωτέρων βάσεων, καὶ ἔμειναν σύμφωνοι ὅτι αἱ δύο νέαι θέσεις ἢ ἔπρεπε νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ ἰθαγενῶν Κυπρίων ἢ ὑπὸ ἐπιστημόνων. Ἀλλως δὲν θὰ ἐψήφισον τοὺς δύο μισθοὺς.

Ἡ ἀλλεπάλληλος ἀπαρίθμησις τῶν παραπόνων, ἡ ὑπερβολικωτέρα παράστασις τῶν, ἰδίως ὑπὸ τοῦ μωαμεθανοῦ βουλευτοῦ Πάφου, ἦσαν πράγματα, αἵτινα ὁ Ἀρμυστὴς δὲν ἐπείρμενε, ἀφοῦ μάλιστα εἶνε ὁ πρῶτος Κυβερνήτης, ὅστις ἐθεράπευσεν πολλὰ. Εἰς τὸ ὅτι δὲ τρέφει ἰδιαιτέρην συμπάθειαν πρὸς τὸν Ἀρχιδασονόμον καὶ εἰς τὸ ὅτι ἐλητμόνησεν ἐν τῇ μακρᾷ παραπονολογίᾳ ὅτι ἑκάστον μέλος ἀπηύθυνεν εὐχαριστίας δι' ὅσα ἐθεραπεύθησαν, ὁρεῖται ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἐκείνη ἣτις κατέληξεν εἰς... Ζήτημα ἐμπιστοσύνης, ἣτις παρ' ὀλίγον ἐδημιούργει νέαν κατὰ τὴν πραγματῶν, ἣτις μᾶς παρυσίασε τὴν Αὐτοῦ Ἐσχέτητα ὡς τὸν πρῶτον Ἀρμυστὴν, ποῦ ἐθύμωσε τότε. Ἀλλ' εὐτυχῶς τὴν ἐπαύριον εἰχομεν τὴν δικαίαν ἀναγνώρισιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν διαφωνεῖ ὡς πρὸς τὰ ἐπιστημονικὰ προσόντα τοῦ Ἐποπτοῦ.

Ἡ πρώτη ἀπὸ 2 ἐτῶν προτεινόμενη Κυβερνήσεως καὶ Ἀντιπροσώπων ἐξέπεμψεν ἰσχυροὺς σπινθήρας. Ἀλλὰ δὲ ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ προήρχετο ἐκ παρεξηγήσεως. Ἡ γαλήνη καὶ ἡ «συνεννόησις» ἀποκατεστάθη πλήρης πάλιν.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Wilhelms Jerusalem.

(Συνέχεια.)

ΟΡΙΣΜΟΣ.

Κατὰ ταῦτα τὸ ἔργον τοῦ γυμνασίου διατυποῦται ὡς παιδεία εἰς πρὸς ἀνεξάρτητον πνευματικὴν ἔργασίαν δυνάμει ἐπιστημονικῆς μορφώσεως.

Συνίσταται δὲ ἡ ἐπιστημονικὴ παιδεία τοῦτο μὲν ἐκ θετικῶν γνώσεων, τοῦτο δὲ ἐκ καθωρισμένου τρόπου τῆς παιδεύσεως τοῦ πνεύματος. Οἰκοθεν δὲ ἐννοεῖται ὅτι μετὰ δόσεις θετικῶν γνώσεων καὶ παιδείας τοῦ πνεύματος δὲν δύναται νὰ χωρίζωνται. Ἀλλ' αἱ θετικαὶ γνώσεις ἀνάγκη νὰ ἐκλέγωνται οὕτως καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ μεταδίδωνται, ὥστε ἐν τῇ προσκτῆσει τούτων νὰ παιδεύηται τὸ πνεῦμα καὶ νὰ μορφῶται ἐπιστημονικῶς.

Ἄν δὲ αἱ θετικαὶ γνώσεις πλήν τῆς μορφωτικῆς αὐτῶν δυνάμεως τυγχάνωσι καὶ πρακτικῶς χρήσιμοι, βεβαίως τὸ τοιοῦτο ἀπαιτῶμεθα ἀσμένως. Μόνον δέον νὰ προσέχη τις, ὅπως μὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις πλανηθῇ. Διότι πᾶσαι αἱ θετικαὶ γνώσεις, αἵτινες ἐν τῷ βίῳ δὲν ἀσκῶνται ἢ δὲν ἀνανεοῦνται, μεταπίπτουσιν ἀμετακλήτως εἰς λήθην, εἴτε περὶ λατινικῶν καὶ ἑλληνικῶν πρόκειται ἐνταῦθα εἴτε περὶ τῶν φυσικῶν καὶ τῆς ἱστορίας. Ὅ,τι δὲ μέλλει νὰ μένῃ, καὶ μένει δι' ἀγαθῆς μεθόδου καὶ ὅταν εἶνε προσήκον τὸ μέτρον τοῦ ὕψους, τοῦτο εἶνε τὸ ὑπόλοιπον τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς μαθήσεως καὶ τοῦτο εἶνε ἀκριβῶς ἡ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις.

Ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς δέον νὰ κρίνωνται καὶ τὸ πρόγραμμα καὶ ἡ μέθοδος τοῦ γυμνασίου. Ἐγὼ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν μέρει ἀνέπτυξα ἤδη ἐν τῇ ἐμῇ πραγματείᾳ τῇ «ἱστορικῇ καὶ τῇ καθήκοντα τοῦ καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου» (ἐν Βιέννῃ τῷ 1903), καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ προκειμένῳ δύναμαι νὰ

περιορισθῶ εἰς ἑξάρσιν μόνον τῶν σπουδαιωτάτων σημείων.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἡμετέρων γυμνασίων ἐρεῖδεται ἐπὶ τοῦ ὁργανισμοῦ τοῦ 1849, εὖ οἱ δημιουργοὶ Εἰς καὶ Boniz παντελῶς ἀπέστησαν τοῦ τότε ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦντος νέου ἀνθρωπισμοῦ, ὅστις ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐθεράπειε πᾶν μονομερῶς τὴν κλασσικὴν παιδείαν.

Οἱ πολὺ ἐμβριθεῖς καὶ ὀξυδερκεῖς ἄνδρες ἐγνώσαν ἤδη τότε τὴν σπουδαιότητα καὶ μορφωτικὴν δύναμιν τῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὤρισαν αὐτοῖς εὐρὺν χῶρον ἐν τῷ τότε ἀναδιοργανουμένῳ γυμνασίῳ. Εἶνε λοιπὸν παντελῶς ἡμαρτημένον τὸ νομίζειν ὅτι τὸ Αὐστριακὸν γυμνάσιον ἐρεῖδεται πρὸ παντὸς ἐπὶ τῆς κλασσικῆς παιδείας.

Κατὰ τὴν ἐμὴν μάλιστα πείραν, αἱ δύο ὑπέρταται τάξεις παρέχουσι τοῖς μαθηταῖς τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικὰ ὡς τὰ σπουδαιότατα μαθήματα. Ὅστις τὸ Αὐστριακὸν γυμνάσιον στηρίζεται ἐπὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς φιλολογικῆς παιδείας μετὰ τῆς ἀπὸ τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν, ὃν συνδυασμὸν ἐπιδιώκει καὶ τὸ πρακτικὸν σχολεῖον. Διότι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐπιμελοῦς θεραπείας δύο νέων γλωσσῶν, ἀπειμα- κρύβη ἀπὸ τῆς μονομεροῦς φροντίδος ὑπὲρ τῆς ἀπὸ τῶν τεχνικῶν καὶ φυσικῶν μαθημάτων παιδείας, καὶ ἐπι- θυμῇ κατ' ἀρχὴν ἐκείνης τῆς παιδείας νὰ τύχη, ἣν εἶχον ἐν τῇ διανοίᾳ οἱ δημιουργοὶ τοῦ νέου Αὐστριακοῦ γυμνασίου.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Ὁ συνδυασμὸς ὅμως τῆς φιλολογικῆς παιδείας μετὰ τῆς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν εἶνε ἐ- κείνος, ὅστις δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ὅψ' ἡμῶν διατυπωθέν- τος σκοποῦ, τοῦτέστι τοῦ ποιεῖν τινα ἱκανὸν διὰ τῆς παρο- χῆς ἐπιστημονικῆς παιδείας νὰ ἐργάζεται ἀνεξάρτητον πνευματικὴν ἔργασιν.

Ἡ φιλολογικὴ παιδεία ἀγεί τὸν νέον εἰς τὰ πνευματι- κὰ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἐργαστήρια καὶ δεικνύει αὐτῷ πῶς σχηματίζονται αἱ διανοήσεις. Ἐν ταύτῃ δύναται ὁ παι- δευόμενος, ὑπὸ ξένων γλωσσῶν χειραγωγούμενος, νὰ ἔλθῃ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τοῦτο, ἵνα δηλαδὴ ἀπεχωρήσῃ τὸ νόημα ἀπὸ τοῦ γλωσσικοῦ πλούτου καὶ οἴσιν ἐν τῇ γυμνότητι αὐτοῦ καταλάβῃ αὐτό. Ἐνταῦθα μαθαίνει νὰ παρατηρῇ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητρικὴν γλῶσσαν μετὰ βαθείας συναισθήσεως, νὰ νοῇ τὴν κατασκευὴν καὶ συναρμογὴν αὐτῆς, καὶ ὁρῶς νὰ μεταχειρίζεται αὐτήν. «Ὅ μὴ ξένη γλῶσσαν γινώσκων, οὐ- τὸς γινώσκει οὐδὲν ἐκ τῆς ἰδίας» εἶπεν ἤδη ὁ Goethe.

(Ἀκολουθεῖ).

(Μετάφρασις.) Χριστοφόρος Ν. Δρακοντίδης.

Η ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΥΟΙΩΝΟΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

Μᾶς ὑπέβαλιν πικρὰ παράπονα ἐπιβάται ἐκ Μόρφου, τῶν ὁποίων δυνάμει νὰ ζώωμεν τὰ ἐνέματα, ὅτι εἰς τὸ τρεῖνον τῆς Τρίτης εἰ ἐπιβάται ἤλθον καθήμενοι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου διότι δὲν εἶχον βιγόνια.

Ἐπὶ τὴν δευτέραν ἱεσφιν, τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ εὐχάριστον, διότι ὁ οἰδηρόδρομος ἔχει ἐπιβάτας καὶ εἰσπράξεις. Ἐλπίζομεν δὲ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἐκείνο τὸ ὅποιον ἐγράψαμεν πρὸ τινος, ὅτι ὁ Δι- ευθυντὴς ἔλαβε τὴν πρόνοιαν νὰ παραγγείλῃ βιγόνια, τὰ ὁποῖα πε- ριμένονται τὸν Ἀπρίλιον.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

Εἰς τὸ Νομοθετικὸν Συμβούλιον ὑπὸ αἰρετῶν μελῶν ἐ- χαρακτηρίσθη ὡς περιττὴ ἡ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σιδηροδρό-μου, χάριν οἰκονομίας.

Τουναντίον ἡμεῖς φρονοῦμεν ἀδιστακτικῶς ὅτι ὁ Διευθυντὴς, ἰκ- νώτατος δειχθεὶς εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πρώτου φορὸν ἐν Κύπρῳ κατασκευαζομένου ἔργου, εἶνε ἀναγκασιότατος ἀφοῦ πρόκειται νὰ γίνωσιν ἐπεκτάσεις.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοιούτων ἔργων εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν Διευθυ- ντὰς καλοὺς καὶ ἐμπείρους διὰ νὰ μὴ θρηνῶμεν κατόπιν σύγχυσιν γενικήν.

Ἐπίσης φρονοῦμεν ὅτι καὶ τὸ κατώτερον προσωπικὸν εἶναι εἶνε πολὺ, εἶνε ὅμως ἀναγκαῖον διὰ νὰ καταρτισθῇ διὰ τὰς ἐπεκτά- σεας, ἢ διὰ νὰ ἐκλεγῶσιν ἐξ αὐτοῦ οἱ ἱκανοί. Πρὸς τοῦτο δλοὶ εἰ- ρίζονται ὑπὸ δοκιμασίαν.

ΠΟΚΡΗΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τί νὰ πῇ κανεὶς διὰ τὰς ἀπόκρεως τῆς Λευκωσίας. Ὁ περισσότερος κόσμος ἐγλέντησε γερὰ, καὶ τὰ τραγοῦδια ἤκουοντο ἔως τὸ πρῶν. Ματακάρας ἐπίσης πολλοί, ἀνάλατοι ἀλλὰ εὐθυμοί. Ἐ- γίνε καὶ ἀπόπειρα ματαρατῶν, στυρί-εως τύπων, καὶ γαϊδουροκα- βαλλαρίας. Τὸ γενικὸν σχεδὸν μεθυσὶ ἐξηκολούθησε τὴν Καθαρὰν Δευτέραν εἰς τοὺς κόμπους, παρ' ὅλην τὴν δυσμένειαν τοῦ θερ- μομέτρου.

Ἡ Λευκωσία τὸν παλαιότερον καιρὸν διακρίνετο διὰ τὰς ἑορ- τὰς αὐτὰς, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς σατύρας σῶζεται πολὺ ἀκόμη. Μία καλὴ ὁδήγια θὰ συντελεῖ εἰς καλυτέρας τοιαύτας ἑορτὰς καὶ εἰς κίνησιν, ἥτις θὰ ὠφέλει τὴν πόλιν.

NEON KENTRON

Ὁ κ. Εὐθύβουλος Κωνσταντινίδης ὁ γνῶστὸς μεγαλο- καταστηματάρχης τῆς Λευκωσίας, τοῦ ὁποῦ κανεὶς δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐπινοητικὴν καὶ προοδευτικὴν, κάμνει νέον Μπαρ. Ἐπὶ τῇ εὐκαρίᾳ ἐλπίζει ὅτι ἡ παλαιὰ πελατεία τοῦ θὰ τὸν ἐνθυμθ= τακτικώτερα. Προκαταί ἄλλως τε καὶ κατὰ ποτῶν πρώτης τάξεως, περιποιήσεως εὐθυβουλίου, καὶ μεζίδων γενναίων.

Τὸ ἀπαραίτητον αὐτὸ κέντρον, τὸ μόνον τοῦ εἶδους τοῦ ἐν Λευκωσίᾳ, εἶνε ὁπισθεν τοῦ κατεστήματος, καὶ περιμένει τοὺς ἐκ- κλεκτοὺς τοῦ πελάτας.

ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ

Ὁ κ. Σῶζος ὑπέβαλεν εἰς τὸ Νομοθετικὸν Συμβούλιον ἀναφο- ρὰν πολλῶν κατόικων τῆς Λευκωσίας καὶ τῶν πέριξ περὶ τροποπ. τοῦ περὶ φρεάτων νόμου τοῦ 1896. Ἐπίσης ἀναφορὰν τῶν γυψο- ποιῶν. Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ αἰτουμένων ἐλάττωσιν τοῦ ἐξαγω- γικοῦ, ἑασμοῦ τῶν 15 c/s.

Ὁ κ. Θεοδότου ὑπέβαλεν ἀναφορὰν Καραβᾶ καὶ Λαπήθου αἰ- τουμένων ἔδρουν Κωμικοῦ καὶ Κτηματολογίου ἐν Λαπήθῳ καὶ συμπλήρωσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ὁδοῦ Λαπήθου—Καραβᾶ— Λευκωσία διὰ Γομαρίστρας. Ἐπίσης ἀναφορὰν δὲνα χωρίων τῆς Πιτσιλᾶς αἰτουμένων ἀγροτικὸν ἱατρὸν μὲ ἔδραν τὸ Παλαιχωρι καὶ οὐχὶ τὸν Ἀγρόν. νὰ σταλῇ εἰς Παλαιχωρι ὑπάλληλος τοῦ Κτηματολογίου πρὸς τακτοποίησιν τῶν φρέων. καὶ νὰ τιεῖ δοθῇ ἄ- ρια νερὴς εἰς τὰ παρακείμενα δάση.

Ὁ κ. Ἀραούζος ὑπέβαλεν ἀναφορὰν τῆς πόλεως Λεμεσοῦ κατὰ τοῦ συστήματος τῆς σχολικῆς φορολογίας. Ἐπίσης ἀναφορὰν τοῦ καπνοῦ ἐν Φυλάξιῳ, αἰτουμένου τὴν δοθῆ-αν τῆς Κυβ. πρὸς προμήθειαν ποσίου ὕδατος, καθόσον τί γυν ἔχει μικρὴν τυφοει- δοῦς. Ἐπίσης ἀναφορὰ τοῦ χωρίου Ἀρα α:α αἰτουνοὺς γέφυραν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἀδριοῦ Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὴν 10ην ὥραν π. μ. ἐπὶ τῇ ἱερωμένῳ ἑορτῇ τοῦ Θρησκευτικοῦ Συλλόγου Ὁρ-θοδοξίας ψαλλήσεται, χοροστατοῦντος τοῦ Πανιερωτάτου Μη-τροπολίτου Κυρηνείας κ. Κυρίλλου, δοξολογία ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἀγίου Σάββα, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Συλλόγου ἀπαγγελθήσεται ὁ πανηγυρικὸς ὑπὸ τοῦ ἱερο-λογιωτάτου Ἱεροκήρυκος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κ. Φιλαρέτου, παρακαλεῖται δὲ τὸ Σινδαστὸν κοινὸν τῆς Λευκωσίας νὰ τιμή-σῃ τὴν σεμνὴν ταύτην τελετήν.

Λευκωσία, 10 Μαρτίου, 1907.

Ἐκ τοῦ Γραφείου.

Εἰκονογραφημένα δελτάρια

Illustrated Post-Cards.

ΣΟ ΕΙΔΩΝ.

Τοποθεσίαι τῆς Κύπρου.— Μνημεῖα ἀρχαία.— Προσωπο-γραφίαι.— Νέα κτίρια.

Εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Καλλιτέχνου Φωτογράφου

Θ. Ν. ΤΟΥΦΕΣΗ, ἐν Λευκωσίᾳ.

Με τὸν νέον ταχυδρομικὸν κανονισμόν εἶνε τὸ εὐθηνότερον μέσον ἀλληλογραφίας.

Ὁ «ΚΥΠΡΙΟΣ» ἐκδίδεται ἐκ τοῦ γραφείου αὐτοῦ ἐν τῇ Στοᾷ Φανερωμένης ἐν Λευκωσίᾳ. Οἱ ὅροι τῶν συνδρομῶν ἔχουσιν ὡς ἀκο- λούθως :

Διὰ τὰς πόλεις τῆς Κύπρου, ἐτησίᾳ 12 σελ. Διὰ τὰ χωρία σελ. 10, διὰ τοὺς Διδασκάλους καὶ τοὺς ἀστυφύλακας σελ. 8. Ἀγγελίαι εἰς μίαν φορὰν πρὸς 2 γρ. τὴν γραμμὴν. Κυβερνητικαὶ ἀγγελίαι γρ. 2 1/4 ἢ γραμμῇ. Διὰ διατριβὰς ἰδιαιτέρως συμφωνίαι : Ἐκ-ετη ἐτησίᾳ συνδρομὴ περιλαμβάνει 52 ἀριθμοὺς.

Διευθυντὴς καὶ υπεύθυνος Κ. ΦΥΛΑΚΤΟΥ.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

21,500 ΛΙΡΑΣ

Ο Λιμὴν τῆς Λάρνακος.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1907—8 ἀναγράφεται πιστώσις 7,000 λιρῶν διὰ τὰς λιμενικὰς βελτιώσεις Λάρνακος, ὧν ἡ δαπάνη ὑπελογίσθη ὡς γωστὸν οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν £21,500.

Ο Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως ὁμῶς κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Νομοθετικοῦ τῆς Τρίτης ἔφερε ψήφισμα, ὅπερ καὶ ἐψηφίσθη, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν παρατεθῇ ἀνάγκη νὰ δαπανήσῃ κατὰ τὸ ἐρχόμενον οἶκον. ἔτας καὶ πλέον τῶν 7,000. Ἀνέπτυξε δὲ ὡς ἑξῆς ἀκριβῶς τὸ σχέδιον τοῦ ἔργου:

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ παραστήσω ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν παρετηρήθη ὡς ἀναγκαῖα ἡ βελτίωσις τοῦ λιμένος Λάρνακος, καὶ τὸ ἔργον ἦτο πάντοτε ὑπὸ τὴν σκέψιν τῆς Κυβ. καίτοι δὲν ὑπῆρχε χρῆμα.

Κατὰ τὰ τελευτάτα ἔτη ἡ Κυβ. εὖχε πολυτίμου συμβουλῆς τοῦ Δ. τῶν δημ. ἔργων κ. Νίκολς, καὶ αἱ ἐκθέσεις αὐτοῦ ὑποβλήθησιν πρὸς ἐξέτασιν εἰς ἐιδικὰ καταστήματα, εὐρέθησαν ὅτι περιέχον πολυτίμους ὁδηγίας διὰ τὰ τεχνικὰ ἔργα τῶν σκοπομένων βελτιώσεων.

Τὰ λιμενικὰ εἶνε δυσκολώτατα ἔργα, καὶ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ὑδρογραφικῆς γνώσεως τοῦ λιμένος καὶ ἐξ ἀκριβοῦς ἐπιτελέσεως τῶν διαφορῶν λεπτομερειῶν. Καὶ τὸ ἐν τοιαύτοις ἔργοις ὑπολαμβάνον χειριστὸν εἶνε ὅτι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν, ἀφανὲς τι ρεῦμα ἐν τῷ βάθει κυτταστρέφει τὸ ὅλον. Τούτου ἕνεκα ἡ Κυβ. ἐθεώρησεν ἐπ' ἀνάγκης νὰ προβῇ μόνον ἀπὸ λάβῃ τὴν ὑψίστην τεχνικὴν συμβουλὴν, ἣν ἡδύνατο νὰ περιτθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ο οἶκος τῶν κ. κ. Coode, Son and Matthews εἶνε ἰσως ὁ διασημότερος τῶν λιμενοκατασκευαστῶν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἡ Κυβ. ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας τῆς ἐπισκέψεως εἰς Κύπρον χάριν ἄλλων ἔργων τοῦ συνεταίρου τῶν κ. Οὐίλσον, ἵνα συμβουλευθῇ αὐτόν. Ο κ. Οὐίλσον κατήλθεν ἐνταῦθα τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον καὶ συνεβουλευθῇ πάντα, ὅστις ἡδύνατο νὰ γνωρίσῃ τι περὶ τοῦ λιμένος Λάρνακος, ἥτοι τὸν κ. Νίκολς, τὸν τελώνην κ. Ἀνσέλ, ἔχοντα μακρὰν πείραν τοῦ λιμένος καὶ τῶν ἀποβιβάσεων, τοὺς ἐγκρίτους πολίτας τῆς Λάρνακος καὶ τὰ μέλη τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς.

Τὰ καθ' ἑκάστα τοῦ σχεδίου.

Λυποῦμαι μὴ δυνάμενος νὰ φέρω τῶρα ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τὸ σχέδιον τῶν ἔργων, καθότιν θὰ τελειώσῃ μετὰ τὴν ψήφισιν τῆς πιστώσεως, ἀλλὰ θὰ δυνήθω νὰ ἐξηγήσω τὰ καθέκαστα:

Ἡ σημερινὴ ἀποβάθρα ἐγένετο τὸ 1882, ἔχει μῆκος 450 ποδῶν, καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς τὸ βάθος τοῦ ὕδατος εἶνε 5—6 ποδῶν, μακρότερον δὲ 1500 πόδας τὸ βάθος δὲν εἶνε ἄνω τῶν 16 ποδῶν. Μία τῶν σημερινῶν δυσκολιῶν εἶνε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς χώρος ἐκατέρωθεν τῆς ἀποβάθρας πρὸς ἀποβιβάσιν. Δευτέρα δυσκολία εἶνε ὅτι ἐν χειμῶνι γίνεται ἀδύνατος εἰς τὰς φορτηγίδας ἡ πρὸς τὴν ἀποβάθραν προσπέλασις.

Ἐκεῖνο ὅπερ προτείνεται πρὸς ὑπερνίκησιν τούτων εἶνε νὰ μεγεθυθῇ ἡ ἀποβάθρα κατὰ 450 πόδας, ἥτοι νὰ γίνῃ διπλασία τὸ μῆκος, ὡσαύτως δὲ ἡ κατασκευὴ στερεοῦ βραχίονος μῆκους 250 ποδῶν, ἵνα προστατεύῃ τὴν κεφαλὴν τῆς. Ἡ ἐπέκτασις αὕτη θέλει φέρει τὴν κεφαλὴν τῆς ἀποβάθρας εἰς βάθος 8 ποδῶν, ἥτοι δύο πλέον τοῦ σημερινοῦ. Τοῦτο θέλει φέρει τὴν ἀποβάθραν πέραν τῶν σ κ α σ μ α τ ὠ ν.

Ἐγένετο ἐξέτασις τῆς σημερινῆς ἀποβάθρας καὶ εὐρέθη ἐν καλῇ καταστάσει, ἀρκούντως στερεὰ διὰ τὴν ἐργασίαν, καίτοι ἦτο ἐλαφρῶς κατασκευῆς καὶ ἡλικίας 25 ἐτῶν. Ἀλλ' ἡ ἐπέκτασις θὰ εἶνε ἰσχυροτέρα κατασκευῆς, ἵνα ἀντέχει εἰς τὸ ἰσχυρότερον ρεῦμα, ὅπερ εὐρίσκειται βεθύτερα. Θὰ κα-

τασκευασθῇ ἐπὶ τοῦ νέου μέρους τροχιόδρομος καὶ θὰ τιθῇ γερανὸς 20 τόνων.

Λιμενοδραχίων.

Ο βραχίων οὗτος θὰ ἐκτείνεται 150 πόδας πρὸς τὸ βέριον μέρος, ἵνα προστατεύῃ τὰς φορτηγίδας τὰς διευθυνομένας πρὸς τὸ βέριον ἄκρον τῆς ἀποβάθρας, καὶ 50 πόδας πρὸς νότον, ἵνα ἀσφαλίσῃ τοὺς ἐπιβάτας. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις καὶ τὸ μέγεθος, τὸ πρᾶγμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ρευμάτων τῆς θαλάσσης. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε ἀσφάλεια διὰ τὰς φορτηγίδας καὶ σχετικῶς ὁμαλώτερον ὕδωρ διὰ τοὺς ἐπιβάτας.

Ἴνα δὲ μὴ ὑπάρξωσι μετὰ ταῦτα παράπονα, θὰ ἐξηγήσω καὶ τί ὁ λιμενοδραχίων δὲν θὰ ἐπιτελῇ. Ἐνοήθη καλῶς ὑφ' ὅλων τῶν ἐγκρίτων κατοίκων Λάρνακος, εἰτινες ὠμίλησαν μετὰ τοῦ κ. Οὐίλσον, ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀσφάλεια δι' ὅλας τὰς φορτηγίδας ταυτεχρόνως ἐργαζομένας. Ἐν καιρῷ τρυκυμίας αἱ μὴ ἐργαζόμεναι, ἀνάγκη νὰ εἶνε ἀραγμένα εἰς τὴν ξηρὰν, ὡς τῶρα. Τὴν συμβουλὴν ταύτην τοῦ ἐξόχου μηχανικοῦ δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν φορτηγίδων δωρεὰν (ἰλαρότης). Τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἐλκύσεως τῶν φορτηγίδων διὰ σχοινίων ἐν τρυκυμίᾳ δύναται νὰ μετριάσθῃ διὰ καλυτέρων μέσων ἐλκύσεως. Ταῦτα πάντα ἐξηγοῦσι τὴν δαπάνην τῶν 21,500 λιρῶν ἐν ἣ περιλαμβάνονται καὶ τὰ βοηθητικά, ἥτοι κλίμακες κλπ.

ΑΡΧΙΔΟΓΙΣΤΗΣ. Ἡμῖν παρὼν εἰς τὴν συνέντευξιν τοῦ κ. Οὐίλσον μετὰ τῶν πολιτῶν καὶ αἰσθάνομαι πολλὴν εὐχαρίστησιν ὑποστηρίζων τὸ ψήφισμα.

ΚΙΤΙΟΥ. Εὐχαριστεῖ καὶ δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφισθῇ τοῦτο. Εἶνε τὸ ἀναγκαιότερον τῶν ἔργων μετὰ τὸ ἐν Ἀμμοχώστῳ. Κατὰ τὰς ἐξηγήσεις τοῦ Ἀρχιγραμματέως, δὲν φαίνεται μέγα τι, ἀλλὰ πάντοτε προτιμότερον κατὶ παρά τίποτε. Εὐχαρίστως δεχόμεθα καὶ τὴν δωρεὰν συμβουλὴν! Σύνιστά μὴ χάνηται διὰ τὴν ἐλκυσιν τῶν φορτηγίδων.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἐπαύριον ὁ Ἀρχιγραμματεὺς κατέθηκε τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρμοστήν τῆς Ἑθνικῆς Λέσχης Λάρνακος εὐχαριστούσης διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ποσοῦ ὑπὲρ τοῦ λιμένος.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΛΑΠΗΘΟΣ

Ἐκ Καραβά καὶ Λαπήθου ἦλθεν εἰς Λευκωσίαν ἐπιτροπεία διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθέρως χρήσεως οἰκοδομησίων λίθων ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαμπούσης ἢ Καταλυμάτων, ἥτις κηρυχθεῖσα ὡς ἀρχαιολογικὸς τόπος ἦτο πλέον ἀπροσπέλαστος.

Καὶ ἀναφορὰν ὑπέβαλον διὰ τοῦ κ. Θεοδότου εἰς τὸ Νομοθετικόν, ὑπογεγραμμένην ὑπὸ 600 καὶ πλέον, ἐν ἣ ἀναφέρουσι τὸ ἀνέκαθεν δικαίωμα νὰ λαμβάνουσι λίθους ἐκεῖθεν. Σεδόμενοι ὁμῶς τὸν ἀρχαιολογικὸν τόπον δέχονται νὰ λαμβάνωσι τοιοῦτους ἐκ τῆς ἐπιφανείας, χωρὶς νὰ σκάπτωσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν δὲ ἀντιπροσώπου τοῦ Μουσείου.

Πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Μουσείου θὰ παράσχη τὴν ἀδειαν ταύτην, ὡς παρεχώρησε καὶ ἀδειαν νομῆς ἐκεῖ.

Πρότασις δι' ἀνασκαφάς.

Πρὸς τὸν Γεν. Ἐφορὸν τῶν Ἀρχαιοτήτων ἔγραψεν ἐκ Γερμανίας ὁ γνωστὸς ἐνταῦθα ἀρχαιολόγος κ. Ρίχτερ, ἔρωτῶν ἂν τῷ διδεται ἀδεία ἀνασκαφῶν ἐν Λαμπούτῃ. Ἰσως τῶρα κινήθῃ ἡ ἀμιλλα καὶ ἄλλων ξένων ἀρχαιολογικῶν σωμάτων δι' ἀνασκαφάς ἐν Κύπρῳ.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Διὰ νόμου ψηφισθέντος προπέρυσιν εἶχε δοθῇ ἀδεία εἰς τὸν Σερ Ἰωσήφ Χάτσινσον, πρῶτον Ἀρχιδικαστὴν, καὶ τὸν κ. Στάνλεϋ Φίσερ, δικαστὴν, νὰ συναρμολογήσουν τοὺς ἐν ἰσχύει νόμους τῆς Νήσου.

Τὸ ἔργον συνεπληρώθη, πάντες δὲ οἱ ἐν ἰσχύει σήμερον νόμοι καὶ ἐπιταγαὶ ἀπὸ τοῦ 1878—1906 ἐξεδόθησαν εἰς ἓνα τόμον ἐξ 698 σελίδων, σχήματος 8ου, ἐκτυπωθέντα καὶ δεθέντα ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τὰ σώματα ἀφίκοντο ἤδη καὶ τὴν Τρίτην διανεμήθη ἀνὰ ἐν εἰς ἑκάστον μέλος τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου.

Η ΒΟΥΛΗ

Συζητήσεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 20/5 Μαρτίου.

Αἰ. Φυλακὰς. (£5,601.)

Ὁ Σιεφκὲτ βήης παρακαλεῖ ὅπως ἡ θρησκευτικὴ καὶ τεχνικὴ διδασκαλία παρέχεται εἰς τοὺς φυλακισμένους καθημερινῶς.

Ὁ Μιχμέτ ἐφ. παρατηρεῖ ὅτι διὰ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα τῶν μουσουλμάνων εἶνε ἀνάγκη καθαριότητος, ἀλλ' οἱ «πεφυλακισμένοι» παραπονοῦνται ὅτι μόνον «νυκτερινὸν ἀγχιτο» τοῖς δίδεται, ὅπερ διὰ κάθε ἄλλον σκοπὸν χρησιμεύει ὅχι ὁμως διὰ προτευχὴν, ἐνῶ πρότερον τοῖς ἐδίδετο καὶ ἐκσυκουμάρα τις. Παρακαλεῖ ὅπως εἰς τοὺς ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἀπολυομένους ἐπιτραπῇ νὰ παρουσιάζωνται κατὰ μῆνα εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀστυνομίαν.

Ὁ κ. Χατζηγιάννου δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι γενικῶς ἡ κατάστασις τῶν φυλακῶν εἶνε καλὴ, ἀλλὰ συνιστᾷ μεγαλυτέραν μέριμναν διὰ τὸ μέλλον τῶν ἀποφυλακισμένων.

Ίατρικὸν Τμήμα (£8,687.)

Ὁ Μ. Κιτίου παρατηρεῖ μετ' εὐχαρηστησέως τὴν αὐξήσιν 310 λιρῶν διὰ τοὺς ἀγροτικοὺς ἰατροὺς καὶ τὰ φάρμακα, ἀλλὰ τὸ ποσὸν εἶνε ὀλίγιστον. Οἱ ἀγροτικοὶ ἰατροὶ δὲν ἐξέρχονται εἰς περιοδεῖαν μετὰ φαρμάκων, καλὸν δὲ εἶνε νὰ ὀρίσθῃ τίνες κάτοικοι δέον νὰ λαμβάνωσιν ἰατρικὴν βοήθειαν δωρεάν καὶ τίνες ὅχι. Ἐπικαλεῖται ὅχι μόνον τὴν δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς Κυβ. πρὸς αὐξήσιν τῶν δαπανῶν τῶν δυστυχῶν λιρῶν, καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν Ἀρχιδασονόμον νὰ τοῖς παρέχῃ δωρεάν τὴν ξυλείαν ἐκ τοῦ δάσους τῶν.

Ὁ δρ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ ὁμιλεῖ ἐπὶ τῶν μολυσματικῶν καὶ μισματικῶν νοσημάτων. Περὶ φυματίωσης ἐν πρώτοις, ἣτις δικαίως καλεῖται ἡ μᾶστιγξ τῆς ἀνθρωπότητος, πανταχοῦ ὑπάρχουσα. Τὸ 1/7 μέχρι τοῦ 1/13 τῶν θανάτων ὀφείλονται εἰς αὐτήν. Ἐκ τῶν μεγάλων τούτων καταστροφῶν ἡ συνειδησίς τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν ἐξηγέρθη ὑπὲρ λήψεως μέτρων.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ 50 τῶν ὑπάρχουσιν εἰδικὰ νοσοκομεία καὶ παραθαλάσσια ὑγιαστήρια. Χάρis εἰς ταῦτα, τὴν αὐστηράν ἀπομόνωσιν, τὴν συστηματικὴν ἀπολύμανσιν καὶ τὴν ἀξιέπαινον μέριμναν τῆς Κυβ. οἱ θάνατοι ἐκεῖ ἠλαττώθησαν περισσότερο ἢ ἄλλοις. Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ οἱ θάνατοι κατὰ τὸ 1870 ἦσαν 2,410, κατὰ δὲ τὸ 1896 ἦσαν μόνον 1307. Ἐν Γερμανίᾳ οἱ ἐκ φθίσεως θάνατοι ἀνῆρχοντο εἰς 14 ο/ο, μετὰ δὲ τὴν σύστασιν φθισιατρείου εἰς 4 ἢ 5 ο/ο.

Εἶνε ἀνάγκη εἰσαγωγῆς μαθήματος ὑγιεινῆς εἰς τὰ δημ. σχολεῖα, ἵνα ὁ λαὸς μάθῃ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τοὺς κινδύνους τῆς ὑγείας του καὶ τὰ μέσα δι' ὧν νὰ τοὺς ἀποφεύγῃ. Οὐδὲν τοιοῦτον μέτρον ἐφαρμόζεται ἀφ' ἧς ὁ τόπος διατελεῖ ὑπὸ πεπολιτισμένην Κυβ., ὅχι δι' ἑλλειψιν ζήλου τοῦ Ἀρχιάτρου ἀλλὰ διότι ἡ Κυβ. δὲν ἀπεφάτισε νὰ ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην.

Ἐνεκα ἐλλείψεως ἐπισήμων στατιστικῶν ἐξάγω ἐκ τῆς πείρας μου καὶ ἐκ τῶν σημειώσεων τῆς Φιλανθρωπικῆς Ἐταιρείας, ὅτι εἰς 1 1/2 ἔτος ἐν Λευκωσίᾳ ἀπέθανον ἐκ τῆς φθίσεως 36 ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀπέρων, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ νόσος μαστίζει καὶ τὰς ἀνω τάξεις, οἱ θάνατοι κατὰ πιθανὸν ὑπολογισμὸν, ἀνῆρχονται εἰς 40—45, ἧτοι ἐπὶ πληθυσμοῦ 100,000 εἰς 200 περίπου κατ' ἔτος. Ἐλλείψει μέτρων ὁ τόπος ὑπέστη ἐπὶ τῆς ἀγγλοκρατίας ἀπώλειαν ἀδίκων χιλιάδων τινῶν κατοίκων.

—Ἐκ τῶν ἐλωδῶν πυρετῶν, οἵτινες θεωροῦνται ὡς ἀσήμαντον νόσημα, ἔχομεν ὀλιγωτέρους μὲν θανάτους κατ' ἔτος ἀλλὰ πολὺ περισσότερους νοσοῦντας. Ἐνεκα μὴ συμπληρώσεως τῶν ἰδικῶν μας στατιστικῶν θα καταφύγωμεν εἰς τὰς τῶν ἄλλων χωρῶν. Κατὰ τὰς ἰταλικὰς, αἵτινες προσῆγγισαν τὸ τέλειον, ἐπὶ 32,000,000 κατοίκων θνήσκουσιν ἐξ ἐλωδῶν πυρετῶν 15,000 καὶ νοσοῦσι 2,000,000 κατ' ἔτος. Κατὰ τὰς ἐλληνικὰς στατιστικὰς θνήσκουσι κατ' ἔτος 68 ἐπὶ 100,000. Ἐν Ἰταλίᾳ θνήσκουσι 46 ἐπὶ 100,000. Ὡστε ἐπὶ 230,000 θὰ ἔχωμεν 150—160 θανάτους ἐκ τοῦ νοσήματος τούτου καὶ 20,000 νοσοῦντας (καθέσων 1 θάνατος ἐπὶ 153 3/10 νοσοῦντων). Ὑπολογίσωμεν τὰς ζημίας ἐκ τῆς νοσηλείας, τὰς ἡμεραργίας, τὰς ἀκαλλιέργητους ἐκτάσεις,

τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ Δ. Ταμείου καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ ποσὸν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ νοσήματος, θὰ ἦτο κατώτερον τοῦ χανομένου σήμερον.

Ἡ ἐλλανδικὴ κυβέρνησις ἐν ταῖς ἐλλανδικαῖς Ἰνδίαῖς παρέχει δωρεάν τὴν κίνηνην. Ἡ κίνηνη εἶνε ὅχι μόνον τὸ εἰδικὸν φάρμακον, ἀλλὰ καὶ ἀπολυμαντικὸν τῶν νοσογόνων ἐστιῶν, τῶν παθόντων ἀνθρωπίνων σωματῶν. Τὸ μικρόδιον τοῦ νοσήματος, οὔτε εἰς τὸν ὅρα εὐρίσκεται, οὔτε εἰς τὸ ὕδωρ, οὔτε εἰς τὸ ἔδαφος, ἀλλ' εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα· οἱ δὲ ἀνωφελεῖς κώνωπες ὡς ἐμβολιασται μεταδίδουσι τὸ νόσημα εἰς τὸν ὕγιᾶ. Οἱ κώνωπες οὗτοι κατὰ τοὺς πέντε ψυχροὺς μῆνας καταστρέφονται καὶ ὀλίγιστοι διασώζονται εἰς τὰ χαμηλότερα καὶ ἀκαθαρότερα μέρη ὡς εἰς τοὺς στάβλους. Οἱ νοσοῦντες ἀνθρώπινοι ὀργανισμοὶ εἶνε πηγαὶ μολύνσεως καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ἐὰν ληφθῇ πρόνοια ὅπως κατὰ τοὺς χειμῆριους μῆνας αὐστηρότερον θεραπευθῶσιν οἱ πάσχοντες τότε κατὰ τὸ θέρος οἱ κώνωπες θὰ εἶχον ὀλιγωτέρας πηγὰς μεταδόσεως. Οἱ νοσοῦντες δὲ θὰ ἦτο καλὸν ν' ἀπιμονοῦντο μὲ κουνουπιέραν.

Ἡ Ἰταλία διὰ νόμων ἠτφίλισεν ἑαυτῇ προμήθειαν ἀρίστης ποιότητος κίνηνης διὰ νὰ τὴν δίδῃ εὐθυνοτάτην εἰς τοὺς πάσχοντας.

—Οἱ ἐπιλόχοιοι πυρετοὶ ὀφείλονται εἰς τὴν ἐλλειψιν καθαριότητος καὶ ἐπαρκούς ἀντισηψίας. Κατὰ τὰς πληροφορίες μου, εἰς Π. καὶ Κ. Ζώδιαν, Πέτραν, Ἀκάκι, Μινοικον καὶ Κυρᾶν ἐν τῷ 6 μῆνι ἀπέθανον 18 γυναῖκες, ἐνῶ ἐν Λευκωσίᾳ ἐπὶ ἑτῆ ἡδὴ ἀγνώστῳ ἀέγοντο θάνατοι ἐξ ἐπιλόχου πυρετοῦ. Εἶνε φεβρά ἡ ἀπώλεια, ἣν ὀφείτεται ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὴν ἀκμαιοτέραν ἡλικίαν. Πρὸς περιορισμὸν τοῦ κακοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀρμοστοῦ ἐγένετο σκέψις νὰ ἰδρυθῇ μαιευτήριον πρὸς ἐξάσκησιν μαιῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἀπολυμαντικῶν, ἐγένετο δὲ καὶ ἀγορὰ μαιευτικῶν ἐργαλείων, καὶ ἀπορῶ διατὶ τὸ ἱδρυμα τοῦτο δὲν ἔγινεν ἔτι. (Συνιστᾷ αὐξήσιν μισθοῦ φαρμακοποιῶν, καὶ ἐρωτᾷ ἂν ὁ μισθὸς τοῦ νέου ἑλλ. ληνοῦ ἐπαρχ. ἰατροῦ Βρωσιῶν εἶνε κατώτερος ἐκείνου δὲ ἐλάμβανεν ὁ προκατόχος ἑλλ. οἱ δὲ Ἀρχίατρος ἀπαντᾷ ὅτι εὐδαιμία ἐλάττωσις ἐγένετο καὶ ὁ ἤδη ἐπαρχιακὸς προυβιδάσθη, ἵνα λάβῃ τὸν μισθὸν 120 ἀντὶ 100).

Ὁ κ. Ἀραούζος ἐρωτᾷ ἂν ἡ αὐξήσις 20 λιρῶν εἰς τὸ κοινδ. 7 ἐπαρχ. ἰατρῶν ἐδόθη εἰς τὸν κ. Μαλλιῶτην. Χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐλάττωσιν τοῦ μισθοῦ τῶν ἀγγλῶν ἐπαρχιακῶν, ζητεῖ αὐξήσιν διὰ τοὺς ἑλληνας, ἔχοντας ἐπίσης δίπλωμα Πανεπιστημίου α' τάξεως. Ἐλπίζει εἰς βαθμὴδὸν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγροτικῶν ἰατρῶν καὶ συνιστᾷ νὰ διορισθῇ τοιοῦτος εἰς Ἀνώγειαν. Τὸ νοσοκομεῖον Λευκωσίας ἔχει δαπάνας 900λ. ἐνῶ τὰ τῶν ἐπαρχιῶν 300. Ζητεῖ περισσότεραν αὐστηρότητα εἰς τὴν τήρησιν ὑγιεινῶν ὁρων ἰδίως εἰς τὰ χωρία· εἰς τὰς Πλάτρας οὕτως, ὅπου διαθερίζουν 100 οἰκεγένειαι, τὸ παρελθὸν θέρος ἀνεφάνη διφθερίτις καὶ οἱ ἰδιῶται ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν ἐράνους δι' ἀπολυμαντικὰ μέσα. Τὸ φρενοκομεῖον μένει εἰς τὴν αὐτὴν ἐλλειπὴν κατάστασιν, κατὰ τὴν ἐκθέσιν τοῦ Ἀρμοστοῦ. Ζητεῖ λεπτομερείας περὶ τῶν λιρῶν.

Ὁ κ. Κυριακίδης παρατηρεῖ ὅτι πρώτην φορὰν ἐν τῷ Συμβουλίῳ τόσον εὐγλώττως ἐλάλησεν ἡ ἐπιστήμη περὶ τῆς ὑγιεινῆς τοῦ τόπου. Ὡς πρὸς τὰ νοσοκομεία ἐρωτᾷ ἂν τὰ ἄλλα μέρη πάσχουν ἀνοσίαν. Εἰς τὸ σῶμα τῶν ἀγγ. ἰατρῶν δὲν πρέπει νὰ εἰσδύσωσιν ἄνθρωποι ἐπιδιδάσκοντες μᾶλλον τὸ κέρδος. Νὰ διορισθῶσι φαρμακοποιοὶ εἰς κεντρικὰ χωρία, νὰ γίνονται αὐστηρότερα ἐπιβλέψεις τῶν ἀστυνομικῶν ὁργάνων, ἵνα μὴ γίνωνται φορεῖς νοσημάτων, καὶ νὰ διορισθῇ ἀγγ. ἰατρός εἰς Αὐδέρμου.

Ὁ Χαμῆ ἐφ. προσθέτει τινά.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 21/6 Μαρτίου.

Ὁ Σιεφκὲτ βήης ἔχει τὸν λόγον περὶ τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς καὶ συνιστᾷ νὰ μὴ ἀποκόπτεται 1/2 σελ. ἀπὸ τοῦ ἀσθενεῖς ἐν νοσοκομείῳ λαπτιέδες.

Ὁ κ. Θεοδότου συγχαίρει τὴν Κυβ. προτιμῶσαν εἰς θέσεις ἀγγ. ἰατρῶν καλὰ ἰθαγενῆ στοιχεῖα· τὸ τοιοῦτον νὰ γίνεταί καὶ δι' ἐπαρχ. ἰατρούς. Ὡς ἄλλοτε ἐπήνεσε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κ. κ. Παυλίδου καὶ Βασιλειάδου, ἐπαινεῖ καὶ τὴν τοῦ Μικελλίδου. Ὁ ἀγροτικὸς Λευκωσίας νὰ ἐπισκέπτεται

καὶ τὸ Δάλι καὶ Πέρα, καὶ νὰ διορισθῇ εἰς Παλαιχωρί ἀγροτικὸς.

Οἱ κ. κ. Νικολαΐδης καὶ Χατζησιωάννου ὑψοῦσι τὴν φωνὴν δι' ἀγροτικὸν Κοκκινόχωριον, καὶ κατόπιν ἀαλαμβάνει τὴν ἀπάντησιν ὁ Ἀρχίατρος.

ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ. Ἐ, πρώτοι: εἰ ἀγρ. ἰατροὶ εἶνε διατεταγμένοι νὰ φέρωσι μετ' ἐαυτῶν κιβωτίδιον φαρμάκων. Φαρμακοποῶν ὑπάρχει πράγματι ἀνάγκη εἰς τινὰ κέντρα, ἀλλὰ τώρα δὲν ὑπάρχουν τοιοῦτοι.

ΣΩΖΟΣ. Μὲ 36 λίρας πῶς θὰ ὑπάρξουν;

ΑΡΧ. Οὐδὲ μὲ περισσώτερα δὲν θὰ ὑπῆρχον τώρα· ὅταν λίσσωσιν οἱ μαθητευόμενοι πτυχίον θὰ διορίσωμεν. Ὡς πρὸς τοὺς ἀθηνεῖς χωρικοὺς, ἅμα ὁ μουχτάρης πιστοποιήσῃ ὅτι εἰς τὴν πτωχείᾳ, ὁ ἀγρ. ἰατρὸς τὸν θεραπεύει δωρεάν. Ἐάν δ' ὁ ἰατρὸς νομίζῃ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πτωχοῦ, στέλλει τὸ πιστοποι. τοῦ μουχτάρη εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν Διοικητὴν, ὅστις κάμνει ἐρεῦνας. Ἡ αὐξήσις τῶν 20λ. τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν εἶνε διὰ τὸν κ. Μαλλιῶτην, ὑγιεινόμενον Λάρνακος, ἕνεκα μακρῶν καὶ εὐσυνειδήτων ὑπηρεσιῶν. Οἱ λεπροὶ λίαν προσφάτως ἐλαβὼν αὐξήσιν· ἡμερησίως τροφῆς 20 παράδων καὶ ἀντὶ 10 σελ. εἰς 12 ἐτησίως δι' ἱματισμόν.

Ὡς πρὸς τὴν φυμπτίωσιν, ἡ Ἀγγλία καὶ Γερμανία ἤγαγον τὰ προφυλακτικὰ εἰς τελεσίτητα καὶ θὰ παραδεχθῇ ὁ φίλος μου δρ. Θεοδότου διαρρᾶν ἀντιλήψεως τῶν ἐξυγιαντικῶν μέτρων μεταξὺ τῶν λαῶν, ἐκείνων καὶ τοῦ ἰδιοῦ μας. Π. χ. Εἰς Αὐστρία, συνήντων πανταχοῦ πινακίδα μὲ ἐπιγραφὴν εἰς διαφόρους γλώσσας: «παρακαλεῖσθε νὰ μὴ πτύετε κατὰ γῆς». Ἐτυχε νὰ ἤμην μετὰ ἐξέχου καθηγητοῦ καὶ τοῦ ἑκαμὰ τὰς παρατηρήσεις μου. — Μάλιστα, μοῦ ἀπήντησεν, ἡ πινακὶς αὕτη συνετέλεσε πολὺ εἰς περιορισμὸν τῆς φθίσεως. — Καὶ ποῖον πρῶσιμον ὑπάρχει διὰ τὸν παραβάτην; — Ὡς δὲν ὑπάρχει πρῶσιμον· τὸ μέτρον δὲν εἶνε καταναγκαστικόν, εἶνε παράλληλόν· ἀλλ' ἐλίγιστοι ἄνθρωποι, καὶ δὴ οἱ χυδαιότατοι, θὰ ἐπράττον ἐναντίον τῆς ὑγείας τοῦ πληθὸς μετὰ τοιαύτην παράκλησιν.

Παρομοία παράκλησις ἐδημοσιεύθη ἐδῶ διὰ τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος, ἀλλ' ἀπεβάρυν αὐτὴν ἐσθλὸν ἀποτέλεσμα.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ἀλλ' ἐκεῖ ἔχουσι δοχεῖα ἵνα πτύωσι.

ΑΡΧ. Ἰδίως χάρις τὰ μαζύδια τὰ ὅποια καίονται κατόπιν. Ἐν Ἀγγλίᾳ μόνον ἰδιωτικὰ φθισιατρικὰ ὑπάρχουν, καὶ ἐν εἰς Πρέμπτων ὅπου εἶνε δεκτοὶ πτωχοὶ, συντηρούμενα πάντα ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐράνων. Ἡ Κυβ. μόνον ἐδημοσίευσεν κανονισμὸν ὅπως οἱ ἰατροὶ ἀναγγέλλουσιν εἰς τὰς ἀρχὰς τὰ κρούσματα. Τοιαύτη διαταγὴ ἐξεδόθη καὶ ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Μόνον ὁ ἰατρὸς Νούρη ἐφ. ἀνήγγειλε 3 κρούσματα, ὁ ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς 3, ὁ μουχτάρης ἀγ. Λουκά 1, ὁ κ. Καρλίτης 2, ὁ κ. Μπακάρης 2, καὶ ὁ κ. Κουρέας 2. Τὰ κρούσματα ἀνηγγέλησαν εἰς τὸ Δημαρχεῖον, ὅπερ ἐφήρμοσεν τὰ ἀπαιτούμενα ἀπολυμαντικά. Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον μόνον εἰ μικρὸν ὁμαδίσμα, ἔχομεν διὰ φθισικοὺς. Εὐχάριστος θὰ ἔβλεπον ἱδρυσὶν φθισιατρικῶν χάριν τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ πρὸς καταναγκαστικὴν ἀπεμείωσιν, διερ' ἀδύνατον, καθόσον τὸ μέτρον θὰ ἦτο γενικόν.

— Εἶχε γίνῃ ἀρχὴ παραδόσεων μαιευτικῆς ὑπ' ἐμοῦ ἢ τῆς μαίας τοῦ νοσοκομείου, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ μαθήτριά μου μαζὶ ἦσαν ἀμειβόμενοι, ἦτο ἀνάγκη πρακτικῆς διδασκαλίας. Ἡ ὑμ. Ἐξοχότης ἀπεφάσισεν ἤδη νὰ ἀνεγερθῇ μαιευτικὴ κλινικὴ.

— Ἡ κίνησις παρέχεται τόσον ἀφθόγως ὅσον εἶνε δυνατόν. Κατ' ἀρχὰς ἐσέγγισεν 120 οὐγγίας, τώρα δὲ 2,000. Μόνον τὸ Διοικητήριον Ἀμμοχώστου ἐξακολουθεῖ νὰ διανέμῃ τοιαύτην διὰ τῶν μουχταρῶν. Εἶνε καλὰ αἱ κουνουπιέρας, καὶ ἀκόμη δοχεῖα προσελκύοντα τοὺς ὀντωπας, ἀλλὰ φοβούμαι μὴ καὶ ἡ συμβουλή αὕτη λάβῃ τὴν τύχην τῆς περὶ φθίσεως ἐγκυκλίου.

Ἡ γνώμη μου εἶνε ὅτι οἱ ἐλαιογενεῖς μεγάλως ἡλαττώθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καὶ ἐνῶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς βρετ. κατοχῆς, ὅτε εἰχομεν 5—6 θανάτους στρατιωτῶν τὴν ἡμέραν, ἡ Κύπρος εἰς πολλὰς ἐφημερίδας ὠνομάζετο «ἡ λοιμώδης ὁπὴ τοῦ πυρετοῦ», τώρα θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ὑγιεινῶν μερῶν.

— Ὡς πρὸς τὸ μάθημα ὑγιεινῆς εἰς τὰ δημ. σχολεῖα, ἐντελῶς συμφωνῶ ὅτι θὰ ἦτο λίαν εὐεργετικὸν μέτρον. Μάλιστα λήξῃ τὸ Συμβούλιον θὰ ἐργασθῶ ὅπως συντάξω μικρὸν βιβλίον, εἰς ὃ θὰ προσθέσω τινὰ περὶ ἐλαιογενῶν πυρετῶν.

— Ἡ λίπρα αὐτὴ ἠύξησεν ἢ ἡλαττώθη εἰς δύσκολον ν

ἀποφανθῇ τις. Τώρα εἰς τὸ λεπροκομεῖον ὑπάρχουν 96, ἀνδρ. ὑποθέσωμεν καὶ 30 ἢ 50 ἄλλους ἐν τῷ, τὸ σύνολον δεικνύει μεγάλην ἐλάττωσιν, ἀφοῦ καὶ ἀπὸ ἐτοῦς εἰς ἔτος ὀλιγώτεροι εἰσάγονται, ἐφέτος δὲ μόνον 3.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Τὰ τέκνα τῶν ἐνοίκων λεπρῶν;

ΑΡΧ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ὑγεία τῶν εἶνε ἐξαιρετος, καίτοι δὲ γενικῶς ἡ νόσος ἐκδηλοῦται κατὰ τὴν ὥριμον ἡλικίαν, ἐφ' ἣσαν τινὲς εἰς αὐτὴν, καὶ οὐδὲν σημεῖον τῆς νόσου παρουσίασαν.

— Ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν δαπανῶν τοῦ νοσοκομείου Λευκωσίας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν εἶνε διότι τὸ τῆς Λευκωσίας εἶνε τὸ Γενικὸν τῆς Νήσου, συντηρούμενον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς Κυβ., ἐφ' ἣν νὰ λοιπὰ ὑπὸ τῶν δημαρχείων ἢ τῶν κοινοτήτων, τῆς Κυβ. διδούσης μόνον 50 λίρας, τοῖς ἰατροῖς, φαρμακοποῖν καὶ φάρμακα.

— Φρενοκομεῖον. Ὡς πρὸς τὸ οἰκημα βεβαίως εἶνε ὑπερπληρωμένον. Ὑπάρχουν 46 ἐνοικοὶ καὶ 2 ἀναμένονται ἐκ Πάφου. Οἱ πλεῖστοι εἶνε ἀδελφεὶς ἡλίθιοι, ἐγκαταλειπόμενοι ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῶν καὶ προσαγόμενοι ὑπὸ τῆς ἀτυνομίας εἰς τὸ φρενοκομεῖον ἐνῶ ἡ θέσις τῶν ἡτο εἰς τι πτωχοκομεῖον. Ἐχω μεγάλας ἐλπίδας ὅτι νέον οἰκημα θὰ ἐγερθῇ, ἀγορασθέντος ἤδη τοῦ γηπέδου.

— Οἱ ἀτυνομικοὶ αὐστηρῶς ἐξετάζονται, ὁ δὲ ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς Λευκωσίας εἶνε προσεκτικώτατος, ὑπερβαίνει μάλιστα τὸ μέτρον. Τῶν ἐν νοσοκομείῳ ζαπτιέδων ἀφαιρεῖται 1/2 σελ. διὰ τροφὴν καὶ οὐχὶ διὰ θεραπείαν.

ΣΙΕΚΕΤ. Ὡς δὲν λιμνάζονται χρήματα παρὰ τῶν πτωχῶν οὕτω καὶ παρὰ τῶν πτωχῶν τῆς Κυβ.

ΑΡΧΙΓΡΑΜ. Οἱ ζαπτιέδες τότε θὰ ἐκέρδιζαν χρήματα εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Καὶ οἱ στρατιῶται πληρώνουσι τὴν τροφὴν.

ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ. Ἐλαβὼν σημείωσιν τῆς συστάσεως. Εὐγνωμονεῖ διὰ τὰς εὐχαριστίας τοῦ κ. Θεοδότου.

Δρ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Ὁ Ἀρχίατρος ἀφῆκε νὰ ἐνοσηθῇ ὅτι ὑπὸ ἐποψιν ἀπολυμάνσεως γίνεται ὑπὸ τοῦ Δημαρχείου, ὅτι δέεν νὰ γίνῃ. Τοῦτο ὅμως δὲν πείθει οὔτε καθησυχάζει. Ἡ ἀπολύμανσις εἶνε τίχνη, ἣν μόνον εἰδικὰ πρόσωπα δύνανται νὰ ἐφαρμόσωσι καὶ ὅχι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ δημαρχείου. Ἐν Κύπρῳ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπολύμανσις οἰκουμένης νοσήσαντος· ἀπαιτοῦνται μηχανήματα καὶ προσωπικὸν ἐμπειρόν, καὶ τοιαῦτα εἰς οὐδεμίαν πόλιν βλέπω. Ἡ περὶ φθίσεως ἐγκύκλιος δὲν εἶνε ἐφαρμόσιμος, διὸ παρακαλοῦμεν τὴν Κυβ. νὰ τὴν συμπληρώσῃ διὰ φθισιατρικοῦ. Σκληρότερον θὰ ἦτο ἂν ἐφημερίζετο, καθόσον ὁ ἄπορος ἄρρωστος θὰ περιωρίζετο εἰς τὴν τρώγλην τοῦ, ὅπου προσεδλήθη. — Ἡ κίνησις δέον νὰ κατανέμεται εἰς ἕκαστον χωρίον, καὶ εἰς μὲν τοὺς ἀπορούς νὰ δίδεται δωρεάν, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς εἰς τὴν ἀξίαν τῆς.

Κ α θ α ρ σ ε ς. (£1500.)

Ὁ Μ. Κιτίου ἐρωτᾷ διὰ τὸ κοινὸν 100 λιρῶν πρὸς καταστροφὴν παντικῶν, ὁ δὲ Ἀρχίατρος ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο εἶνε μέτρον προφυλακτικὸν κατὰ τῆς μεταδόσεως τῆς πανώλους.

Ὁ κ. Νικολαΐδης παρατηρεῖ ὅτι τὸ λοιμοκαθαρτήριον Λάρνακος εἶνε εἰς κεντρικὸν μέρος καὶ ὡς οἰκημα μικρόν. Ὁ Ἀρχίατρος τὸν καθησυχάζει, ὑπενθυμίζων ὅτι εἶνε μόνον διὰ τοὺς ὑπὸ ἐξέτασιν καὶ ὅτι ὅταν πλοῖόν τι προέρχεται ἐκ μολυσμένου μέρους οἱ ἐπιβάται στέλλονται μακρὰν, εἰς τὴν Δεκέλειαν.

NEON ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΒΑΡΩΣΙΩΝ

Τὴν Τρίτην (6/19 Μαρτίου) ἐγένετο ἐκλογὴ μελῶν Δημοτικοῦ Συμβουλίου Βαρωσιῶν καὶ Ἀμμοχώστου, καθ' ἣν ἐπέτυχον οἱ ἑξῆς:—

1. Χρυσόστομος Λοῖζου, ἐμπόρος καὶ κτηματίας.
2. Λούης Εὐαγγ. Λοῖζου, δικηγόρος καὶ Βουλευτής.
3. Κ. Γ. Νικολαΐδης, δικηγόρος.
4. Δ. Σολομωνίδης, ἰατρός.
5. Γ. Σ. Ἐμφιεττής, δικηγόρος.
6. Χαράλ. Δημητρίου, κτηματίας κτηνοτρόφος.

Γεώργιος Μετὰλ Μπαλτζής.

Ἐμποροεμπόρου.

Κασμῆρος τῆς ἐποχῆς, ποιότητων καὶ χρωματισμῶν πρώτης. Ἐπισκεφθῆναι τὰ μίαν μόνον φορὰν καὶ βλέπομεν.

Ἀπέναντι τοῦ «Κυρίου».

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΥΠΟ ΣΥΖΗΤΗΣΙΝ

Περαιτωθείσης της συζητήσεως του Προβλεπομένου υπό του Νομοθετικού ήρχισεν η των διαφόρων Νομοσχεδίων. Έκ τούτων το σπουδαιότερον ε.ε. το περί επανεκτιμήσεως των κτημάτων, όπερ από 20 έτων έθώρησεν άαγκαίον η Κυβέρνησις. Το νομοσχέδιον θα ψηφισθῇ τέλος εφέτος, άρτου η ύπεπιτροπή έφερε πλείστας τροποποιήσεις.

Δι' αύτου ο κτηματικός φόρος (βεριγί) όρίζεται εις στερλίνας 29,000 αντί των ήδη 29,200. Η επανεκτίμησις και γαιοδεσία θα διαρκέσουν ίσως 20 έτη. Κάθε 5 έτη θα γίνεται ύπολογισμός, εάν δε δείχθῃ ότι η επανεκτίμησις φέρει ούζησιν εις τόν φόρον, τὸ πλόνισμα θα διατιθεται υπό του Νομοθετικού ύπέρ της χώρας προσωρινώς· όταν δὲ λήξῃ η επανεκτίμησις και προκύψῃ πλεόνασμα, τούτο θα διατιθῇ πρὸς ελάττωσιν του κτηματικού φόρου ήτοι του 4 τοις 1000

Ένα εκτιμητήν θα διορίζῃ η Κυβ. και ένα εις βουλευται της επαρχίας. Επιτρέπεται όμως και εις τὸν Δ. του Κτηματολογίου και εις τὸν ιδιοκτήτην να ζητήσουν διά του Δικαστηρίου καλύτεραν εκτίμησιν του κτήματος. Οι βουλευται έχουν τὸ δικαίωμα να παύουν τὸν ύπ' αύτων διορισθέντα εκτιμητήν και να διορίζουν άλλον. Τα δικαιώματα μεταβιβάσεως περιουσίας ελαττωδονται εις τὸ ήμισυ, τούτων δὲ τὸ 1/40 γίνεται πάγιος φόρος του κτήματος. Η διάρκεια μιᾶς γενεᾶς όρίζεται εις 40 έτη αντί των καθιερωμένων 30.

—Έτερον ούτιώδες νομοσχέδιον εἶνε τὸ προταθέν υπό του κ. Θ. Θεοδότου καθ' ο πας όστις πρόκειται να δανεισθῇ εκ της Γεωργικῆς Τραπεζῆς οφείλει να υποβάλλῃ εις τὴν Διεύθυνσιν της καταλογον των χρεών του, αύτη δὲ να εἰδοποιῇ τοὺς δανειστάς.

Τροποποιήσεις εκπαιδευτικοῦ νόμου.

Χθὲς ο κ. Θεοδότου εισηγάγε τὸ νομοσχέδιον αύτου, όπερ τροποποιεῖ τὸν περί Παιδείας νόμον ως πρὸς τὸν τρόπον των εκλογών, τὸ άνώτερον Παρθιναγωγείον και δι' άλλα.

Ο κ. Αραούζος άγορεύσας εζήτησε τὴν άπόρριψιν, ύποστηρικθῆς υπό του μωαμεθανοῦ βουλευτοῦ Πόφρου. Ο κ. Κυριακίδης προέτεινε τὴν παραπομπήν εις ύπεπιτροπήν, εις ο συνηφώνησε και η Κυβέρνησις. Ο κ. Θεοδότου άπήντησε δι' έντόνου άγορεύσεως πρὸς τὸν κ. Αραούζον.

Διαμαρτυρία Ἱερᾶς Συνόδου.

Έν άρχῇ της συνεδρίας ο Αρχιεραρχματεὺς υπέβαλεν άναφοράν της Ἱερᾶς Συνόδου Κύπρου κατά τὸν νομοσχέδιον. Ο κ. Θεοδότου:—Διαμαρτύρομαι διὰ τὴν λέξιν Ἱερά Σύνοδος. Δὲν ύπάρχει τοιαύτη ἐν Κύπρῳ.

Η Κυβ. ένεκα της άναφορᾶς τούτης, «φερούσης, ως εἶπεν ο Δικηγόρος του Στίμματος, ύψηλὰς ύπογραφάς» προέτεινε τὴν παραπομπήν του ν. εις ύπεπιτροπήν, ίνα έρευνήσῃ τοὺς λόγους, οκτίνες άναφέρονται εις τὴν άναφοράν, περί «καταπατήσεως δικαιωμάτων».

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΠΟΥΔΑΙΑΣ ΓΕΦΥΡΑΣ

Η Κυβέρνησις εδήλωσεν ἐν τῷ Νομοθετικῷ ότι μεταξὺ των δημοσίων έργων, αἵτινα θα κατασκευασθῶσι κατά τὸ ο.κον. Έτος 1907—8, εἶνε και γέφυρα ἐπὶ του ποταμοῦ του χωριζόντος τὴν Πόλιν Χρυτοχοῦς ἀπὸ του λιμένος αύτης Λατζιού. Τὸ έργον θα καταστήσῃ δυνατὰς τὰς φορτώσεις ἐν χειμῶνι.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΕΙΣ ΛΑΡΝΑΚΑ

Τὴν Τετάρτην πρωὶ ἐκ Βυρhető προερχομένη κατέπλευσεν εις Λάρνακα και παραμένει εἰσέτι η φυλακίς «Λορελάυ» της ἐν Κων/πόλει Γερμανικῆς πρεσβείας. Ο κυβερνήτης εζήλθεν ἐν στολῇ και έπισκέφθη τὸν έμπορικὸν πράκτορα της Γερμανίας κ. Πασχοτίνην και τὸν Διοικητὴν Λάρνακος. Λέγεται ότι μετά τινος ήμέρας θα ελθωσι και άλλα γερμανικά πολεμικά.

Τὸ άτμόπλοιον «Κύπρος» της εταιρείας Λεμεσοῦ έπωλήθη ύπ' αύτης εις Ἀγγλίαν όπου ήδη εύρίσκεται αντί 6,175 λίρων παραδοτέον όμως εις τὴν Μεσόγειον. Τὸ άτμόπλοιον ήγοράσθη αντί 6,748 λίρων.

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ

Η δίκη των ενστάσεων κατά της βουλευτικῆς εκλογῆς Λευκωσίας—Κυρηνείας εζηκελεύθησε καθ' ὅλην τὴν εἰδομαδα, εζιτασθέντων πολλῶν χωρικῶν μαρτύρων της ύπερασπίσεως ἐπὶ της κατηγορίας των γενικῶν ἐστιάσεων ἐν Κυρηνείᾳ και Κυθραίᾳ. Ως πρὸς τὰς δευτέρας, τὸ Δικαστήριον ήρρέσθη εις τὴν μαρτυρίαν του κ. Ζήωνος Ζαχαριάδου, δικηγόρου και έμπόρου. Η δίκη θα συνεχισθῇ σήμερον.

ΕΣΠΕΡΙΣ ΤΗΣ ALLIANCE FRANCAISE

Αποψε ώρα 8 1/2 εις τὸ θέατρον Παπαδοπούλου διδεται η πρώτη έσπερις του Γαλλικοῦ Συνδέτμου. Τὸ πρόγραμμα, ποικιλώτατον, περιέχει πιάνο-ύπὸ της Κυρίας Γ. Ἀμιραγιάν και της δ. Μ. Παπαδοπούλου, βιολί υπό του κ. Θ. Καπόπι, ένα τραγοῦδι του Τόστι και τὸ τραγοῦδι των διαμαντικῶν του Φάουστ υπό της Κυρίας Σεβασλῆ, άπαγγελίας υπό των κ. κ. Δελλὰ Σοῦτα και Περδίου, μιαν κωμωδίαν του Λαμπις, εις ἣν θα παίξουν οι κ.κ. Δελλὰ Σοῦτα, Καρτίτζα, Τζιούτιτσι και η Κυρία Δελαπόρτ, διάλεξιν περί της χρησιμότητος της γαλλικῆς υπό του κ. Δελαπόρτ, ένα κομμάτι του Σαίη Σαέν υπό της Κυρίας Ἀμιραγιᾶ και του κ. Ἰπώ.

Η έσπερις θ' άποτελείσῃ κατὶ μο-αδικόν διά τὴν Λευκωσίαν.

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

Και η Έπορικὴν Λέσχην Λάρνακος άπέστειλε πρὸς τὸν Ἀρμοστήν εύχαριστήριον τηλεγράφημα διά τὰς λιμενικάς βελτιώσεις.

ω Παρά τῷ Διευθυντῇ του Σιδηροδρόμου κ. Δαίῳ ἐν Ἀμμοχώστῃ διαμένουσιν ἀπὸ ολίγων ήμερῶν, ελθόντες ἐξ Αἰγύπτου, ο έδελφὸς αύτου και η έδελφή μετά του συζύγου της, διευθυντοῦ των τηλεγράφων Αἰγύπτου. Προχθὲς Πέμπτην μετά του Διευθυντοῦ του Σιδηροδρόμου εζήκοντο ο: ἐκτάκτου τρένου εις Λευκωσίαν, έπισκέφθησαν τὸ τζαμί της άγ. Σοφίας, ήγήρασαν άντικείμενά τινα ἐκ των χρυσοχορίων και περιήλθον τὴν πόλιν, άφού εἰ ήγευμτίσαν εις τὸ Ἀρμενικὸν ξενοδοχείον, έπνεήλθον περί τὴν δειλὴν εις Ἀμμοχώστον. Αἱ δύο διακοινοῦσες Μακάσκι, του δικαστοῦ, ήσαν μαζί.

ω Διὰ της παρελεύσεως εύκαίρως εζήκοντο ἐξ Ἀθηνῶν ο κ. Σάββας Σπικιοῦδης, τέλει φοιτητής της Νομικῆς ἐκ τοῦ προεδρευτικοῦ χωρίου Καραβά.

ω Ο ύπεστυνόμενος Λάρνακος Φουάτ ήρ. εἰλῶδης, ἀπὸ της Τρίτης τὰ καθήκοντά του ως ύπεστυνόμενος ἐν Λευκωσίᾳ.

ω Τὸ 2ον τεῦχος της «ΜΕΛΕΙΗΣ», του Συλλόγου τῶν Ὀρελίμων βιβλίων περιέχει: Πότε ήρχισα, εἰ Ἑλληνες να νίπτωνται τὴν πρωίαν, υπό Χ. Τσούντα καθηγ. Συνέχεσε των άπομνημονευμάτων του Συγγροῦ. Αἱ εργαζόμεναι έλληνίδες, υπό Σ. Λοβέρδου. Καί πλείστα άλλα άρθρα και εἰρηγήματα εἰλευστικώτατα.

ω Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ, τὸ 85 τεῦχος του συλλόγου των ώρελίμων βιβλίων. Σελ. 116. Συγγραφεὺς ο κ. Δ. Κικλεμᾶνς.

Φαρμακείον Σ. Θωμαζίδου

Έν Κυρηνείᾳ.

Έκομίσθη δαμαλὶς εἰλβετικὴ και πωλεῖται πρὸς πέντε γρότια τὸ σωληνάριον. Τὸ Φαρμακείον τούτο εἶνε ὁ μόνος ἐν Κύπρῳ αντιπρόσωπος των ἐν Ἑλβείᾳ φημισμένων κατασκευαστῶν δαμυλίδος.

Παλαιὸς Χαλκός.

Ένεκα της ύψώσεως των τιμῶν του χαλκοῦ, αγοράζω τὸν παλαιὸν τοιοῦτον (παλαιομπάκιρον) πρὸς γρόσια δεκαεπτὰ τὴν δαλν.

Έν Λευκωσίᾳ, 1 Μαρτίου, 1907.

Χατζημηχαήλ Χριστοφίδης
Καζαντζής.

Ποδήλατα πρώτης!

Έφθασαν ποδήλατα άγγλικά, κουψά, στερεά, μάρκας Royal Enfield, φριγουήλ (free wheel). Εἰς τὸ κατάστημα των κ. κ. Μ. Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ και Σίας, ἐν Λευκωσίᾳ και Λάρνακι. Πωλοῦνται εις τιμὰς συγκαταβατικάς.